

Альона Ольмезова
здобувач вищої освіти,
Маріупольський державний університет
(м. Маріуполь, Україна)
Наталія Воєвутко
к. пед. наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та освіти,
Маріупольський державний університет
(м. Маріуполь, Україна)

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ УСПІШНОЇ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ У СІМ'Ї

Сім'я є тим основним осередком, де відбувається формування особистості дитини. Вона завжди була і залишається природним середовищем первинної соціалізації дитини, засобом збереження і передачі культурних цінностей, джерелом матеріальної і емоційної підтримки, необхідної для розвитку її членів, в першу чергу дітей. Тому дослідження сім'ї, особистості, успішності перебуває на часі актуальності, адже вплив сім'ї на дитину домінуючий, а багато в чому і незмінний.

Проблематика та вихідні положення функціонування сім'ї й успішності особистості окреслена в працях багатьох учених, зокрема: Г. Беленької, М. Боришевського, О. Кононко та багато інших [1, с. 221]. Значення спілкування в сім'ї, вплив його на пізнавальну активність, формування особистості вивчали В. Сухомлинський, І. Комановський, Л. Бурова та ін. Сім'я – один із головних виховних інститутів, значення якого у формуванні особистості дитини важко переоцінити. Лише в сім'ї, під керівництвом та з допомогою батьків дитина пізнає навколишній світ у всіх його складностях і багатогранних проявах, тут проходить її громадське становлення, формується світогляд та естетичні смаки [2, с. 41].

Роль сім'ї у процесі становлення особистості відіграє дуже важливу роль, оскільки та атмосфера, в якій зростає дитина є невід'ємною ланкою розвитку і виховання особистості, завдяки якій вона вчиться, розвивається та вдосконалюється. Щирі стосунки між дітьми та дорослими, безпосередність почуттів одне до одного, позитивне емоційне спілкування є джерелом формування гармонійної, самодостатньої та успішної особистості.

К. Ушинський вважав, що батькам необхідно виховувати в своїх дітях з дитинства почуття любові до Вітчизни, вірність своєму народові, правдивість, сміливість, духовність, щирість, скромність, відвертість, працьовитість, впевненість, сильну волю [3].

Сімейне виховання – це педагогіка кожного дня, яка в повсякденному житті здійснює велике таїнство формування особистості людини, а тому батьки повинні спрямувати свої зусилля саме на формування успішної особистості.

Діти, особливо на ранніх ступенях свого розвитку, намагаються повторювати вчинки і дії дорослих, що їх оточують. Так як в них ще нема достатніх знань і життєвого досвіду. В силу цього вони й намагаються наслідувати дорослих і насамперед своїх батьків [1, с. 221].

Справжнім авторитетом у дітей користуються ті батьки, які сумлінно ставляться до праці, до сімейних обов'язків, активні в громадському житті. Такі батьки уважні до дітей, люблять їх, цікавляться їхніми шкільними та позашкільними

справами, поважають їх людську гідність, водночас виявляючи до них належну вимогливість.

Ось чому поведінка батьків – це основний вирішальний засіб виховання дітей в сім'ї, успішність яких залежить від створення і ній належних умов.

Занурені у щоденні клопоти, батьки не завжди усвідомлюють, що на сьогодні мають справу з «новою» дитиною, яку погано розуміють, по відношенню до якої використовують старі схеми, що нині вже не діють, орієнтуються на традиційний зміст, форми і методи виховання і навчання дитини. Тому основне завдання сучасної сім'ї як першого соціального інституту для дитини – створити сприятливі умови для її особистісного становлення, навчити дитину жити у злагоді з довкіллям і згоді з собою, вправляти в умінні розгортати конструктивну, створювальну, гуманістично спрямовану життєдіяльність. Відповідальні батьки багато зусиль затрачають для того, щоб їхні діти вирости досконалими особистостями, максимально самореалізувалися в житті [1].

Однак ці зусилля не завжди дають очікувані результати, що великою мірою залежить і від системи сімейних цінностей, рівня особистісної культури кожного з батьків, у тому числі педагогічної культури.

Таким чином, формуючи основи розвитку гармонійної особистості, сімейне виховання забезпечує дитині в її майбутньому успішність як особистісну, так і професійну. Психологічний клімат в сім'ї та її культурний рівень є факторами, що взаємно впливають один на одного. Сприятливий психологічний клімат є основою успішного виховання дітей, їх високої емоційної культури, що в свою чергу, позитивно позначається на їх соціалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Плещан Х. Роль сім'ї у вихованні духовної, успішної особистості, громадянина України. *Релігія та Соціум: міжнародний часопис*. 2011. № 2 (6). С. 221–225.
2. Романовська Д. І. Технології роботи з батьками. Київ : Главник, 2007. 128 с.
3. Омеляненко В. Л. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 415 с.

Анастасія Ситнік
здобувач вищої освіти,
Маріупольський державний університет
(м. Маріуполь, Україна)
Леніна Задорожна-Княгницька
д. пед. наук, доцент,
завідувач кафедри педагогіки та освіти,
Маріупольський державний університет
(м. Маріуполь, Україна)

НЕТРАДИЦІЙНІ ФОРМИ СПІВПРАЦІ ВЧИТЕЛЯ З БАТЬКАМИ В УМОВАХ ПАРТНЕРСТВА

Партнерські взаємини між учнем, учителем та батьками є однією з ключових засад якісного реформування української школи. Найважливіший професійний обов'язок вчителя є організація співпраці з батьками учнів. Це завдання складається в

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. КОМІСІЇ ЕДУКАЦІЇ НАРОДОВОЇ
В КРАКОВІ (Польща)
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
НОВАЦІЇ, ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

2020

УДК 378(477)
А 437
ISBN 978-966-488-217-7

Редакціна колегія:

Пономаренко Ольга Вікторівна – декан факультету соціальної педагогіки та психології Запорізького національного університету, кандидат педагогічних наук, доцент

Сущенко Лариса Олександрівна – завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Запорізького національного університету, доктор педагогічних наук, доцент

Заверико Наталія Віталіївна – завідувач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти Запорізького національного університету, кандидат педагогічних наук, професор

Бочарова Олена Анатоліївна (Bocharova Olena) – доктор хабілітований в галузі педагогіки, професор Педагогічного університету ім. Комісії Едукації Народової в Кракові

Зданевич Лариса Володимирівна – завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, доктор педагогічних наук, професор

Задорожна-Княгницька Леніна Вікторівна – завідувач кафедри педагогіки та освіти Маріупольського державного університету, доктор педагогічних наук, доцент

Петриченко Лариса Олексіївна – перший проректор КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, доктор педагогічних наук, доцент

Зосименко Оксана Вікторівна – завідувач кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи : збірник тез доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (10 квітня 2020 року, м. Запоріжжя) / за заг. ред. О. В. Пономаренко, Л. О. Сущенко. Запоріжжя : АА Тандем, 2020. 234 с.

У збірнику представлено тези доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи», що розкривають теоретичні та практичні основи розвитку вищої освіти в Україні, проблеми дошкільної, початкової і спеціальної освіти в сучасному освітньому просторі та шляхи безперервного професійного розвитку й підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність інформації, що надана в рукописах.

ISBN 978-966-488-217-7

© ПП «АА Тандем», 2020